

Mika Raatikainen ps

Kirjallinen kysymys Opetushallituksen oppaan väitteestä useammasta kuin kahdesta sukupuolesta

Eduskunnan puhemiehelle

Opetushallitus julkaisi joulukuussa 2015 oppaan "Tasa-arvotyö on taitolaji — Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa." Oppaan taustalla on laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta. Oppaassa käytetään ilmaisua "sukupuolten tasa-arvo", joka yleisesti ymmärretään naisten ja miesten välisenä tasa-arvona. Käsite "sukupuolten tasa-arvo" hämärtyy oppaassa, koska siitä ei selviä, mitä oikeasti tarkoitetaan käsitteellä "sukupuoli". Oppaassa todetaan: "Tasa-arvokäsite kattaa myös sukupuolen moninaisuuden eli hyväksyy ajatuksen, että sukupuolia on enemmän kuin kaksi." Jos sukupuolia olisi useampi kuin kaksi, niin silloin niitä olisi ainakin kolme, eli pitäisi olla olemassa "kolmas sukupuoli". Oppaan väitettä kolmannelta sukupuolesta ei kuitenkaan perustella mitenkään.

Jos sukupuoli-sanan merkitys perustuu ainoastaan abstraktiin ajatukseen eikä kehosta todennettavissa oleviin ominaisuuksiin, niin on mahdotonta tietää, mitä käsitteillä "sukupuoli" ja "sukupuolten tasa-arvo" tarkoitetaan. Näin ollen on myös vaikea osoittaa, että annettava opetus edistäisi sukupuolten tasa-arvoa.

Oppaassa käytetään myös käsitettä "sukupuolen moninaisuus". Kuitenkaan käsitettä ei selitetä, ja sen merkitys jää hyvin epämääräiseksi. Todellisuudessa tämä käsite ei ole edes tarpeellinen opetuksessa tasa-arvolaisissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi. Sen käyttäminen ei siis ole perusteltavissa. Oppaan tulisi selittää, mitä "sukupuolen moninaisuudella" tarkoitetaan. Opetuksessa käytettävän terminologian pitäisi olla aina helposti ymmärrettävää ja linjassa Kielitoimiston sanakirjan ja lainsäädännön kanssa. Tilanne ei ole selkeä opettajien, lasten tai lasten vanhempien kannalta.

On huolestuttavaa, että Opetushallituksen oppaassa käytetään epämääräistä kieltä, joka poikkeaa vakiintuneesta käytännöstä ja Kielitoimistossa esitetystä terminologiasta. Opetushallitus sekoittaa ja samaistaa käsitteiden sukupuoli ja sukupuoli-identiteetti merkitykset. Ne tarkoittavat kuitenkin eri asioita. Vaikuttaa siltä, ettei opasta ole validoitu riittävän hyvin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten ministeri perustelee sen, että Opetushallituksen oppaassa väitetään ihmisen sukupuolia olevan enemmän kuin kaksi,

Kirjallinen kysymys KK 236/2016 vp

mitä Opetushallitus tarkoittaa oppaassa käytetyllä käsitteellä "sukupuolen moninaisuus" ja

aikooko ministeri ryhtyä toimenpiteisiin, jotta oppaan epäkohdat korjataan?

Helsingissä 21.4.2016

Mika Raatikainen ps